

נוהל הדלקת אש בשמורות טבע ובגנים לאומיים

רקע:

שטחי שמורות טבע וגנים לאומיים הם מרחב ציבורי, שנועד לשמירה על משאבי טבע, נוף ומורשת ובחלקם נועדו גם למתן חוויית ביקור מיטבית. רשות הטבע והגנים (רטי"ג) רואה בהדלקת אש בדרכים שונות, בין בישיבה סביב המדורה, צליית אוכל, הכנת קפה וכו', חלק מחוויית הטיול המתרת בשמורות הטבע ובגנים הלאומיים. עם זאת, להבערת אש השלכות אפשריות של פגיעה בערכי טבע, נוף ומורשת כמו גם פגיעה בחוויית הביקור: סכנת שריפות, לכלוך, שאריות מזון ופחמים, עשן, ריח וזיהום אוויר.

חקיקת המשנה מכוח חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998 (להלן: "החוק") אוסרת ככלל הדלקת אש בגנים ובשמורות למעט במקומות שסומנו לכך:

בתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות), תשל"ט-1979, סעיף 9:

"לא יבעיר אדם אש בתחום השמורה אלא במקומות שסומנו על ידי הרשות כמיועדים להבערת אש".

חוק עזר לגנים לאומיים ושמורות טבע, תשכ"ז-1967, סעיף 18:

"א. לא יבעיר אדם אש בגן לאומי אלא במקומות שנקבעו לכך על ידי המנהל.

ב. לא יעזוב אדם מקום בגן לאומי בו הבעיר אש אלא אם כיבה את האש ואסף את הפסולת לפי הוראות המנהל או הפקח."

על הרשות מכוח סמכויותיה, תפקידיה ואחריותה כקבוע בחוק, לדאוג ככלל, לניהול התקין של השטחים שברשותה, ובפרט לאופן שבו תובער אש בשטחים אלו כאמור.

מסמך זה נוצר מתוך רצון לאפשר שימוש באש במהלך טיול ושהות בשמורות טבע ובגנים לאומיים, תוך שמירה על ערכי טבע ומורשת ושמירה על הבטיחות.

מטרה:

מטרת מסמך זה להסדיר את אופן השימוש באש בשמורות טבע ובגנים לאומיים כך שלא תיפגע חוויית הביקור מחד ויישמרו הבטיחות, ערכי הטבע, הנוף והמורשת מאידך.

כללי:

- שילוט בשטח ו/או הוראת פקח רטי"ג גוברת על האמור במסמך זה.
- אין להדליק אש כאשר יש סכנה לשריפה!
- האחריות לכל נזק כתוצאה מהדלקה היא על המדליק ו/או על מי שאחראי לאש.
- הדלקת אש אסורה כאשר מדד (אינדקס) השריפות גבוה. יש לשים לב לאזהרות שמפרסמת רשות הכבאות בתקשורת.
- אין להדליק שום סוג של אש על שרידים ארכיאולוגיים או על שרידי אתר מורשת.
- אין להדליק אש על ריהוט דליק (למשל שולחנות עץ), במקומות המפריעים לחוויית הביקור של הציבור או עלולים לגרום לסכנה.

- אין להדליק אש בקרבת חומרים מתלקחים.
- **בחניוני לילה** בשמורות טבע ובגנים לאומיים ללא תשלום, הדלקת אש מותרת במקומות או במתקנים המיועדים לכך.
- **בחניוני יום** הדלקת אש מותרת רק במקומות המסומנים.

1. הנחיות כלליות לשימוש באש בשמורות וגנים שאינם בתשלום:

ככלל,

- במקום שבו מותרת הדלקת אש ולא צוין מקום ייעודי להדלקתה, בחירת מיקום הדלקת האש תיעשה תוך הפעלת שיקול דעת על מנת שלא לפגוע בערכי טבע ועתיקות.
- אסור להדליק אש על עתיקות או בצמוד אליהן.
- הדלקת אש אסורה בסמוך לצמחייה או לחומרים מתלקחים.
- השארת אש או גחלים ללא השגחה אסורה.
- חובת הזהירות מוטלת על המטייל והוא יישא באחריות לכל פגיעה או נזק שייגרמו מהדלקת האש.

דגשים להדלקת מדורה ומצלה ("מנגל")

- חומר הבעירה יהיה עץ המובא מחוץ לשמורה או לגן בלבד. אסור להשתמש בצומח מקומי.
- המטיילים מתבקשים להקפיד על כללי הזהירות בהדלקת אש.
  - ✓ הדלקת אש אסורה ברוח חזקה.
  - ✓ אסור להשאיר אש או גחלים ללא השגחה.
  - ✓ במקומות שבהם קיימים מתקנים לפינוי גחלים יש לפנות את הגחלים למתקן.
  - ✓ יש להכין מים לצורך כיבוי.
  - ✓ מדורה- יש לסמן מסביב עם אבנים
  - ✓ במקומות שבהם אין מתקנים לפינוי גחלים חובה להשאיר את הגחלים הכבויות מכוסות בעפר ואת השטח נקי
  - ✓ חובה לוודא שהאש והגחלים כבויות לחלוטין בטרם עזיבת השטח.

הנחיות בנושא עישון

- העישון אסור בכל מקום שבו השילוט בשטח אוסר זאת או שניתנה הנחיה כאמור על ידי פקח רט"ג, משיקולי שמירת טבע או פגיעה בחוויית הביקור. הנחיות אלה גוברות על כל הוראה אחרת.
- יש לוודא כי בדל הסיגריות כובה לחלוטין ולהשליכו במקום המיועד לכך או לקחת את בדל הסיגריות או השאריות שלה.

הנחיות לשימוש בגזייה

- הדלקת גזייה אישית (בלון גז במשקל עד 500 גרם) לשימוש אישי מותרת.

- השימוש בבנזינייה מכל סוג שהוא - אסור.
- אסור להדליק גזייה על שרידים ארכיאולוגים או בצמוד אליהן.
- יש להקפיד על הניקיון ולהימנע מהלכלוך שעלול להיווצר כתוצאה מהשימוש בגזייה.

2. הנחיות כלליות לשימוש באש בשמורות טבע וגנים לאומיים בתשלום

באתרים בתשלום רמת הפיתוח, כמות המתקנים וההנגשה לצבור גדולים יותר מאשר באתרים ללא תשלום. אי לכך, גם עומסי הקהל בשבילים ובמתקנים גדולה יותר והשימוש באש יכול להוות מטרד הפוגע בחוויית המבקרים או בערכי הטבע והמורשת.

- הדלקת בנזיניה אסורה בכל האתרים.
- השימוש בגזייה אישית (בלון במשקל עד 500 גר') מותרת בכל האתרים בהם קיימות פינות אכילה (פיקניק) אלא אם משולט אחרת.
- הוראות מיוחדות בטבלה שבהמשך.

בכל חניוני הלילה מותר להדליק אש כולל מדורה, מצלה (מנגל) וגזייה במקומות ובמתקנים המיועדים לכך.

בכל חניוני היום ופינות הפיקניק באתרים, הדלקת אש, תהיה רק על פי הסימון והשילוט במקומות או במתקנים המיועדים לכך

להלן פירוט :

ג <u>אסור להדליק אש בכלל</u>	ב <u>מוותר להדליק מדורה ומצלה</u>	א <u>מוותר להדליק מצלה ("מנגל")</u> <u>אסורה מדורה</u>
שמורת טבע תל דן	גן לאומי ציפורי	גן לאומי אכזיב
גן לאומי תל חצור	גן לאומי מעיין חרוד	שמורת טבע החולה - בחניון בלבד
גן לאומי חמת טבריה	גן לאומי גן השלושה (הסחנה)	גן לאומי חורשת טל
גן לאומי כורסי	שמורת טבע דור-הבוניים	גן לאומי בית שערים
חי-בר כרמל	גן לאומי נחל אלכסנדר – חוף בית ינאי	גן לאומי יחיעם
גן לאומי בית אלפא	גן לאומי אשכול	גן לאומי ברעם
גן לאומי בית שאן		שמורת טבע נחל עיון - רק בחניון העליון (בחורשת וייס)
גן לאומי קיסריה		גן לאומי ירקון – מקורות הירקון ואפק
שמורת טבע מערת הנטיפים		גן לאומי עין חמד
גן לאומי קומראן		גן לאומי בית גוברין
שמורת טבע וגן לאומי עין גדי		גן לאומי אשקלון
		שמורת טבע עיינות צוקים - באזור ביקורי הקהל
		פארק (גן לאומי) נבי סמואל - בחניון היום בלבד